

એકમ કસોટી

ધોરણ- ૧૧ (સામાન્ય પ્રવાહ)

કુલ ગુણ:-૨૫

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન (૧૪૧)

સમય:-૧.૦૦ કલાક

- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
- II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાનો રહેશે.

વિભાગ-A

[૦૫]

- ❖ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો (દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)
1. વિચારો, લાગણીઓ અને પ્રેરકો જેને પ્રત્યક્ષ રીતે જોઈ શકાતા નથી તેને શું કહે છે ?
(A) માહિતી (B) બોધાત્મક પ્રક્રિયા (C) વર્તન (D) શિક્ષણ
 2. સર્જનાત્મક સંશોધનના અગ્રણી કોને ગણવામાં આવે છે ?
(A) ઓસબોર્ન (B) ગિલફર્ડ (C) સેન્ડ્રોક (D) બેરોન
 3. સ્મૃતિનો પ્રથમ તબક્કો કયો છે ?
(A) સંકેતાંકન (B) પુનઃ પ્રાપ્તિ (C) સંગ્રહ (D) સ્મૃતિ - અવરોધ
 4. સાંવેદનિક સ્મૃતિ કેટલા સમયની હોય છે?
(A) ત્રણ સેકન્ડ (B) બે સેકન્ડ (C) પાંચ સેકન્ડ (D) અમર્યાદિત
 5. ટૂંકા ગાળાની સ્મૃતિને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) સ્મૃતિ-અવરોધ (B) તાત્કાલિક સ્મૃતિ (C) ધ્વનિ સ્મૃતિ (D) દૈશ્ય - સ્મૃતિ

વિભાગ-B

[૦૫]

- ❖ એક વાક્યમાં જવાબ આપો (દરેક નો ૧ ગુણ છે.)
6. અલગોરિધમ કોને કહેવાય?
 7. સમસ્યા અવકાશ એટલે શું?
 8. વિસ્મરણ એટલે શું ?
 9. સ્મૃતિ અવરોધ એટલે શું?
 10. વિસ્મરણના નિર્ધારકો જણાવો?

વિભાગ-C

[૦૪]

- ❖ નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (દરેક પ્રશ્નના ૨ ગુણ છે.)
11. પૂર્વક્રિયા અવરોધ એટલે શું?
 12. સર્જનાત્મક વિચારણાના સોપાનો જણાવો?

વિભાગ-D

[૦૬]

❖ ટ્રેક નોંધ લખો.

13. સમસ્યા ઉકેલની રીતો જણાવો

14. ટ્રેક નોંધ લખો : સ્મૃતિ સુધારણા

અથવા

ટ્રેક નોંધ લખો : સાંવેદનિક સ્મૃતિ

વિભાગ-D

[૦૫]

15. સ્મરણની વ્યાખ્યા આપી તેના તબક્કાઓની વિગતે સમજૂતી આપો.

અથવા

સર્જકતા વધારવાનાં સૂચનો જણાવવો.

एकम कसोटी

कक्षा-११ (सामान्य प्रवाह)
विषय:- मनोविज्ञान (141)

कुल गुण:- २५
समय:- १.०० घंटा

- यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं ।
- एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है ।

विभाग-A

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से योग्य विकल्प चुनकर सही उत्तर दीजिये । [05]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।)

- विचार, भावनाएँ और प्रेरक जिन्हे प्रत्यक्ष रूप से नहीं देखा जा सकता है उसे क्या कहते हैं ?
(अ) जानकारी (ब) बोधात्मक प्रक्रिया
(क) व्यवहार (ड) शिक्षा
- सर्जनात्मक संशोधन का अग्रगव्य किसे माना जाता है ?
(अ) ओसबोर्न (ब) गिलफर्ड
(क) सेन्ट्रोक (ड) बेरोन
- स्मरण की प्रथम अवस्था क्या है ?
(अ) संकेतांकन (ब) पुनः प्राप्ति
(क) संचय (ड) स्मरण अवरोध
- सांवेदनिक स्मरण कितने समय की होती है ?
(अ) तीन सेकन्ड (ब) दो सेकन्ड
(क) पांच सेकन्ड (ड) अमर्यादित
- अल्पकालीन स्मरण को अन्य किस नाम से जाना जाता है ?
(अ) स्मरण अवरोध (ब) तात्कालिक स्मरण
(क) ध्वनि स्मरण (ड) द्रश्य स्मरण

विभाग -B

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक - एक वाक्य में लिखिए ।

[05]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।)

6. अलगोरिदम किसे कहते हैं ?
7. समस्या - अवकाश अर्थात क्या ?
8. विस्मरण अर्थात क्या ?
9. स्मरण अवरोध अर्थात क्या ?
10. विस्मरण के निर्धारकों को बताइए ।

विभाग -C

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए ।

[04]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है ।)

11. पूर्वक्रिया अवरोध अर्थात क्या ?
12. सर्जनात्मक विचार के पहलू बताइए ।

विभाग -D

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए ।

[03]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक है ।)

13. समस्या - समाधान के पहलू बताइए ।
14. संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए ।

➤ स्मरण सुधार

अथवा

14. संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए ।

➤ सांवेदनिक स्मरण

विभाग -D

❖ निम्नलिखित प्रश्न को सविस्तार समझाइए ।

[05]

(इस प्रश्न के 5 अंक है ।)

15. स्मरण की परिभाषा देकर उसकी अवस्थाओं को क्रमानुसार समझाइए ।

अथवा

15. सर्जकता बढ़ाने के उपाय बताइए ।

Gujarat Secondary and Higher Secondary Education Board, Gandhinagar

UNIT TEST-4

Standard: 11

Subject Code: 141

Subject: Psychology (141)

Medium: English

Time Allotted: 1 Hour

Total Marks: 25

Instructions: -

[1] There are 15 questions in this question paper.

[2] Maintain the sequence of the questions while writing the answers in notebook.

SECTION A

- **Select the correct option and write the answer. (Each carries 1 mark)**

[05]

1. What are the thoughts, feelings and motivators that are not directly observed called?
 - a. Information
 - b. Cognitive Process
 - c. Behaviour
 - d. Learning
2. Who is considered to be in the forefront of creative researches?
 - a. Osborn
 - b. Guilford
 - c. Santrok
 - d. Baron
3. Which is the first stage of memory?
 - a. Encoding
 - b. Retrieval
 - c. Storage
 - d. Memory Interference
4. What is the time duration of Sensory Memory?
 - a. Three seconds
 - b. Two seconds
 - c. Five seconds
 - d. Unlimited
5. By what other name is the short term memory known as?
 - a. Memory Interference
 - b. Working Memory
 - c. Sound Memory
 - d. Visual Memory

SECTION B

Answer the following questions in one sentence. (Each carries 1 mark)

[05]

6. What is algorithm?
7. What is meant by problem space?
8. What is the meaning of forgetting?
9. What is memory interference?
10. Name the determinants of forgetting.

SECTION C

Answer the following questions in brief. (Each carries 2 marks)

[04]

11. Write about retroactive interference.
12. State the steps of creative thinking.

SECTION D

Answer the following questions appropriately. (Each carries 3 marks)

[06]

13. Explain the strategies of problem solving.
14. Write a short note on: Improving Memory

OR

Write a short note on: Sensory Memory

SECTION E

Answer the following question in detail. (Carries 5 marks)

[05]

15. Define memory and explain its stages.

OR

Give suggestions to increase creativity.

એકમ કસોટી

ધોરણ- ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ)

કુલ ગુણ:-૨૫

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન (૧૪૧)

સમય:-૧.૦૦ કલાક

- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
- II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાનો રહેશે.

વિભાગ-A

[05]

❖ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો (દરેક પ્રશ્નનો 01 ગુણ છે.)

1. આંતરિક સહજ પ્રતિક્રિયા કઈ છે?
(A) હસવું (B) રડવું (C) દોડવું (D) ચાલવું
2. માનસિક રીતે સ્વસ્થ જીવન જીવવા માટે વ્યક્તિ એ શેમાં પરિવર્તન કરવું પડશે?
(A) કાર્યશૈલી (B) અનુભવશૈલી (C) જીવનશૈલી (D) વિચારશૈલી
3. માનવજાતને ભારતની અપ્રતિમ ભેટ કઈ છે ?
(A) ધ્યાન અને યોગ (B) સંગીત અને નૃત્ય (C) અભિનય (D) વ્યાયામ
4. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે માનસિક લક્ષણોનું વર્ગીકરણ કઈ સંસ્થા દ્વારા દર્શાવવામાં આવે છે?
(A) WHO (B) UNS (C) APA (D) UNO
5. કયું ઉપતંત્ર સુખના સિધ્ધાંતને અનુસરે છે ?
(A) નિમ્ન (B) ઉપરી અહમ (C) અહમ (D) સ્વ

વિભાગ-B

[05]

એક વાક્યમાં જવાબ આપો (દરેક નો ૧ ગુણ છે)

6. મનોભારક કોને કહેવાય ?
7. સામાજિક સંશાધનો એટલે શું?
8. સામાજિક ભયને અન્ય કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?
9. વર્તનવાદના પ્રણેતા કોણ હતા?
10. ઓટિઝમને નૈદાનિક પરિભાષામાં શું કહે છે?

વિભાગ-C

[04]

નીચેના પ્રશ્નોના ટૂકમાં જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નના 02 ગુણ છે.)

11. મનોભારના ઉદ્દગમસ્થાનો જણાવો.
12. વિકૃતભયના પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ-D

[06]

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નના 03 ગુણ છે.)

13. લેઝરસે આપેલ મૂલ્યાંકનના તબક્કાઓ સમજાવો.
14. ADHD વિકૃતિ ધરાવતા બાળકોમાં જોવા મળતા લક્ષણો વર્ણવો.

અથવા

મનોભારકોનું સ્વરૂપ સમજાવો.

વિભાગ-E

❖ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો.

[05]

15. મનોભારના પ્રકારો સમજાવો.

અથવા

ફોઈડે દર્શાવેલ મનોજાતિય વિકાસની અવસ્થાઓ સવિસ્તાર સમજાવો.

एकम कसोटी

कक्षा-१२ (सामान्य प्रवाह)
विषय:- मनोविज्ञान (141)

कुल गुण:- २५
समय:- १.०० कलाक

- यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं ।
- एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है ।

विभाग-A

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से योग्य विकल्प चुनकर सही उत्तर दीजिए । [05]

1. आंतरिक सहज प्रतिक्रिया कौन - सी है ?
(अ) हँसना (ब) रोना
(क) दौड़ना (ड) चलना
2. मानसिक रूप से स्वस्थ जीवन जीने के लिए व्यक्ति को किसमें परिवर्तन करना पड़ेगा ?
(अ) कार्यशैली (ब) अनुभवशैली
(क) जीवनशैली (ड) विचार शैली
3. मानवजाती के लिए भारत की अमूल्य भेंट कौन सी है ?
(अ) ध्यान - योग (ब) संगीत - नृत्य
(क) अभिनय (ड) व्यायाम
4. आंतरराष्ट्रीय स्तर पर मानसिक लक्षणों का वर्गीकरण कौन सी संस्था द्वारा दर्शाया गया है ?
(अ) WHO (ब) UNIS
(क) APA (ड) UNO
5. कौन - सा उपतंत्र सुख के सिद्धांत को अनुसरण करता है ?
(अ) निम्न अहम (ब) ऊपरी अहम
(क) अहम (ड) स्व

विभाग -B

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक एक वाक्य में लिखिए ।

[05]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।)

6. मनोभारक किसे कहते हैं ?
7. सामाजिक संशोधन किसे कहते हैं ?
8. सामाजिक भय को अन्य कौन से नाम से पहचाना जाता है ?
9. व्यवहारवाद के प्रणेता कौन थे ?
10. ओटिज्म को नैदानिक परिभाषा में क्या कहा जाता है ?

विभाग -C

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए ।

[04]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है।)

11. मनोभार के उदगम स्थान बताइए ।
12. विकृत भय के प्रकार बताइए ।

विभाग -D

❖ निम्नलिखित प्रत्येक प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए ।

[06]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक है।)

13. लेजारस द्वारा दिए गए मूल्यांकन के सोपानों को समझाइए ।
14. ADHD की विकृति से ग्रसित बच्चों में दिखाई देनेवाले लक्षणों का वर्णन कीजिए ।

विभाग -E

❖ निम्नलिखित प्रश्न को सविस्तार समझाइए ।

[05]

15. मनोभार के प्रकार समझाइए ।

अथवा

15. फ़्रोइड द्वारा दिए गए मनोजातीय विकास की अवस्था को सविस्तार समझाइए ।
-

Gujarat Secondary and Higher Secondary Education Board, Gandhinagar

UNIT TEST-4

Standard: 12

Subject Code: 141

Subject: Psychology (141)

Medium: English

Time Allotted: 1 Hour

Total Marks: 25

Instructions: -

[1] There are 15 questions in this question paper.

[2] Maintain the sequence of the questions while writing the answers in notebook.

SECTION A

- **Select the correct options and write the answer. (Each carries 1 mark)**

[05]

1. Which is the natural internal reaction?
 - a. Laugh
 - b. Cry
 - c. Run
 - d. Walk
2. In what aspect a person should bring change in to live a mentally healthy life?
 - a. Work Style
 - b. Experience Style
 - c. Life Style
 - d. Thinking Style
3. Which is India's invaluable gift to humankind?
 - a. Meditation and Yoga
 - b. Music and Dance
 - c. Acting
 - d. Exercise
4. Which organization has given the classification of mental disorder at the international level?
 - a. WHO
 - b. UNICEF
 - c. UNESCO
 - d. UNO
5. By what other name is the short term memory known as?
 - a. Memory Interference
 - b. Working Memory
 - c. Sound Memory
 - d. Visual Memory

SECTION B

Answer the following questions in one sentence. (Each carries 1 mark)

[05]

6. Define stress.
7. What are the social resources?
8. Mention the other name of social phobia.
9. Who is the exponent of Behaviourism?
10. What is autism known in diagnostic language?

SECTION C

Answer the following questions in brief. (Each carries 2 marks)

[04]

11. State the sources of stress.
12. Explain phobia and its types.

SECTION D

Answer the following questions appropriately. (Each carries 3 marks) [06]

13. Explain the stages of stress evaluation given by Lazarus.

OR

Explain the nature of stressors.

14. Mention the symptoms that are observed in children having ADHD.

SECTION E

Answer the following question in detail. (Carries 5 marks)

[05]

15. Explain the types of stress in detail.

OR

Explain the psychosexual stages of development given by Freud.